

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Спп 2/2021
16.09.2021. године
Београд

ОСНОВНИ СУД У КРУШЕВЦУ

КРУШЕВАЦ

ВЕЗА: П 6105/21

Извод из записника са V седнице Грађанског одељења Врховног касационог суда одржане 16.09.2021. године.

О Д Л У К А

ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев Основног суда у Крушевцу за покретање поступка ради решавања спорног правног питања.

Образложење

Основни суд у Крушевцу је овом суду доставио захтев за покретање поступка за решавање спорног правног питања у смислу члана 180. став 1. Закона о парничном поступку, који је са предметом тог суда П 6105/21, примљен дана 19.07.2021. године.

У захтеву је наведено да је пред Основним судом у Крушевцу покренут већи број поступака, између тужиоца, као купца и потрошача електричне енергије и туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, као продавца електричне енергије, а потенцијално се очекује и велики број нових тужби из истог чињеничног стања и правног основа. Предмет поступка у овим тужбама је захтев за исплату одређеног новчаног износа, као стицање без основа, јер тужени, према наводима тужилаца, у оквиру сваког издатог рачуна обрачунава и наплаћује, поред утрошене електричне енергије и осталих накнада и тзв. „трошак гарантованог снабдевача“. По мишљењу тужиоца, туженом је забрањено да наплаћује издавање и слање рачуна потрошачу на основу одредбе члана 12. став 4. Закона о заштити потрошача, док га одредбе члана 195. став 1. Закона о енергетици обавезују да обезбеди бесплатну телефонску линију за обавештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца. Осим тога, трговац је дужан да потрошачу без накнаде на његов захтев достави детаљну спецификацију рачуна. Тужбеним захтевом се тражи

повраћај датог на име плаћене накнаде почев од 01.08.2013. године до дана подношења тужбе, а уз тужбу је приложен налаз судског вештака економско-финансијске струке, у којем је обрачунато колико је наплаћено по рачунима на месечном нивоу тужиоца, на име трошка гарантованог снабдевача, са ставом вештака да тужени, као продавац, није имао право да наплати овај трошак од тужиоца, као купца.

У захтеву је даље наведено да су тужбе са оваквим захтевом подношене суду почев од 21.06.2021. године, да још увек није достављена тужба туженом са позивом на рочиште за главну расправу (што произилази и из списка достављеног предмета), јер је на седници Грађанског одељења Основног суда у Крушевцу одржаној дана 09.07.2021. године, донета одлука да је потребно захтевати решавање спорног правног питања од стране Врховног касационог суда. Из наведених разлога, у овој фази поступка, суду није познато како ће бити изјашњене туженог у овој правној ствари, али је суду из других поступака у истој чињеничној ситуацији и истом правном основу који су правноснажно окончани пред другим судовима, познато да тужени оспорава тужбени захтев са ставом да су рачуни за електричну енергију који се достављају купцима електричне енергије у свему састављени у складу са Методологијом за одређивање цене електричне енергије коју доноси Агенција за енергетику, као једино регулаторно тело за област енергетике.

У погледу спорног правног питања, на седници Грађанског одељења, Основни суд у Крушевцу је заузео став да се тврдње тужилаца у овим парницама не могу сматрати основаним, јер је тужени рачуне за утрошену електричну енергију испостављао у складу са Методологијом и на основу Одлуке о регулационој цени електричне енергије за снабдевање домаћинства и малих купаца, те да је приликом обрачунавања цене електричне енергије и испостављања рачуна, тужени поступао у свему у складу са важећим нормама којима се регулише материја испоруке и снабдевања електричном енергијом из Закона о енергетици, Уредбе о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом и Методологијом за одређивање цене електричне енергије и загарантовано снабдевање, чиме ни на који начин нису повређене одредбе члана 12. став 1. Закона о заштити потрошача.

У захтеву су цитиране одредбе наведених прописа, са напоменом да ниједан од њих није био предмет разматрања Уставног суда Републике Србије, као једино надлежног да оцењује уставност и незаконитост позитивних норми.

Осим наведеног, према наводима из захтева, поставља се и питање зашто су тужиоци насловили тужбе са захтевом за стицање без основа, а затим и да се ради о потрошачком спору, при чему тужбеним захтевом нису тражили утврђење да је повређено право потрошача, из чега суд закључује да су разлози за то кратки рокови за заказивање главне расправе, објављивање пресуде одмах након закључења главне расправе, без сагледавања целокупног чињеничног стања, као и чињеница да се тужилац у овој врсти спорова, ослобађа плаћања судске таксе на тужбу, сагласно члану 140. став 2. Закона о заштити потрошача, док у општој парници тужилац је таксени обвезник и на таксу за тужбу.

Седница Грађанског одељења Врховног касационог суда одржана 16.09.2021. године, на основу члана 182. Закона о парничном поступку, одбацила је захтев

Основног суда у Крушевцу, јер за покретање поступка ради решавања спорног правног питања нису испуњене процесне претпоставке. Наиме, захтев за решавање спорног правног питања Врховном касационом суду, не може се подносити пре него што се странке о томе изјасне. Из захтева Основног суда у Крушевцу, као и предмета који је уз захтев достављен, произилази да је изостало изјашњење туженог о чињеничним наводима тужбе и постављеном тужбеном захтеву, а тиме и о спорном правном питању које је постављено у захтеву. Такође, изостала је и одлука суда којом се одређује застој поступка (члан 181. став 2. ЗПП), која није од значаја за одлуку о спорном правном питању, али је од значаја за сам ток поступка у тим парницама, с обзиром на рокове одређене законом за предузимање појединих радњи у поступку.

Поред тога, за одлуку о овом захтеву битна је чињеница да је Врховни касациони суд заузео став о овом спорном правном питању. Наиме, у предмету Рев 2736/2019, решењем од 16.09.2020. године, није прихваћено одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гж 1014/18 од 12.02.2019. године, као изузетно дозвољеној, те је ревизија одбачена као недозвољена. Из образложења ове одлуке произилази да је веће Врховног касационог суда оценило да у конкретном случају нису испуњени услови из члана 404. ЗПП, јер се ревизијом тужиоца не указује да постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса или новог тумачења права или неуједначена судска пракса, већ се оспорава утврђено чињенично стање, а одлука о тужбеном захтеву заснована је на примени одговарајућих одредаба материјалног права.

Из списка произилази да се ради о истој чињеничној и правној ситуацији изложеној у захтеву за решавање спорног правног питања, где је другостепени суд побијаном пресудом, преиначио првостепену пресуду одбијањем тужбеног захтева да се тужени ЈП „Електропривреда Србије“ Београд обавезе да тужиоцу на име накнаде штете за период од 01.09.2014. до 01.04.2017. године исплати укупан новчани износ од 3.873,47 динара, односно појединачне новчане износе обрачунате на месечном нивоу у овом периоду са законском затезном каматом почев од 29. у месецу за претходни месец па до коначне исплате. Према ставу израженом у побијаној пресуди, који је прихватио и Врховни касациони суд, Одлуком о регулисаној цени електричне енергије за снабдевање домаћинства и малих купаца, донетој уз сагласност Агенције за енергетику Републике Србије, утврђена је регулисана цена електричне енергије за снабдевање домаћинства и малих купаца на територији Републике Србије и цена електричне енергије за све три категорије купаца које су наведеном одлуком обухваћене, а која садржи и елемент „трошак јавног снабдевача“. Одредбом члана 38. став 1. Закона о енергетици, прописано је да је Агенција за енергетику РС, једино регулаторно тело из области енергетике, која је основана у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, а одредбом члана 50. став 1. истог закона, прописано је да Агенција доноси методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање у складу са законом. Одредбом VII 4 Методологије за одређивање цене електричне енергије за јавно снабдевање, прописано је да се за тарифни елемент „место испоруке“, утврђује тарифа „трошак гарантованог снабдевача“, као и да Методологијом није одређено шта обухвата тај трошак, већ само износ који се наплаћује у истом месечном износу за свако место испоруке, односно бројило, те да је по објашњењу „ЕПС снабдевања“, трошак јавног снабдевача, тарифа за тарифни елемент „место испоруке“. Према одељку VI 4 Методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, тарифни елемент „место

испоруке“, јесте укупан број мерних места свих купаца које снабдева гарантовани снабдевач и утврђује се као аритметички просек броја места испоруке на почетку и на крају регулаторног периода. Према закључку суда из побијане пресуде, тарифа „трошак гарантованог снабдевача“ је саставни део цене електричне енергије утврђен по Методологији, а не трошак који се накнадно зарачунава и наплаћује купцу електричне енергије мимо утврђене цене електричне енергије.

У другом таквом предмету, Рев 4085/2019, решењем од 15.11.2019. године одбачена је као недозвољена ревизија тужиле изјављена против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гж 1769/18 од 11.06.2019. године, којом је преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев, по својој садржини идентичан као и у претходној парници, са истим образложењем. Ревизија није изјављена у смислу члана 404. ЗПП, а поступак је третиран као спор мале вредности.

Због значаја питања за судску праксу, на истој седници усвојен је следећи:

ЗАКЉУЧАК

ПРАВНИ ОСНОВ НАПЛАТЕ ТРОШКА ГАРАНТОВАНОГ СНАБДЕВАЧА

Трошак гарантованог снабдевача је саставни део цене електричне енергије утврђене у складу са важећом Методологијом за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, а не трошак који се посебно зарачунава и наплаћује купцу електричне енергије мимо утврђене цене.

**Председник Грађанског одељења
судија др Драгиша Б. Слијепчевић**